

## **Lessenserie: Vliegtuigjes**

### **Fragment 1: Confrontatie en verkennen**

#### *Woordenschatontwikkeling*

In dit project worden de woorden in een context aangeboden. Alle aangeboden woorden passen op de een of andere wijze binnen deze context. Ook zijn de verschillende fasen van het woordenschatonderwijs zichtbaar: voorbereken, semantiseren, consolideren en controleren. Deze manier van woordenschatverwerving biedt de leerlingen veel mogelijkheden om het woordnetwerk in hun geheugen verder uit te bouwen.

Het is handig om vooraf te bedenken welke woorden de leerlingen alleen hoeven te begrijpen (receptieve woordenschat) en welke woorden de leerlingen ook moeten kunnen gebruiken (productieve woordenschat).

In deze eerste les worden de leerlingen geconfronteerd met het onderwerp. De leerkracht begint met het activeren van de voorkennis en het betrokken maken van de leerlingen door een klassengesprek over eigen ervaringen en een filmpje over vliegtuigen. Ook staan er foto's van vliegtuigen voor de groep die de leerlingen kunnen bekijken (voorbewerken). Deze betekenisvolle context biedt leerlingen een goede basis om in groepjes woorden te gaan verzamelen rondom het thema 'vliegtuigen'. De leerkracht helpt ze bij het maken van netwerkverbindingen in het hoofd door de woorden in rubrieken op het bord te zetten. (semantiseren). Woorden die door het hele project heen op verschillende manieren herhaald zullen worden in gesprekken, in het ontwerpen en uitvoeren van het experiment, pratend en handelend (consolideren).

De laatste fase, controleren, wordt in dit project niet expliciet gemaakt. Het controleren van de geleerde woorden zou ook enkele weken na het woordenschataanbod plaats kunnen vinden. Voor het controleren van de receptieve woordenschat (begrijpen van woorden) zou de leerkracht bijvoorbeeld een afbeelding van een vliegtuig kunnen kopiëren en de woorden er omheen kunnen zetten. De leerlingen trekken lijnen tussen de afbeelding en het juiste woord. Je kunt leerlingen ook een meerkeuze-opdracht of goed/fout opdracht geven. Voor het controleren van de productieve woordenschat (het zelf kunnen oproepen van woorden uit het geheugen) kun je leerlingen de woorden zelf laten bedenken bij de plaat en bijvoorbeeld een invuloefening geven.

Door het – op deze wijze - leren van woorden rondom een thema werken de leerlingen ook aan kennisopbouw over 'vliegen en vliegtuigen': een win-winsituatie. Leerlingen ontwikkelen hun taal en werken aan kennisopbouw.